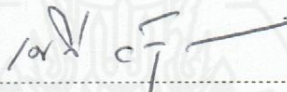
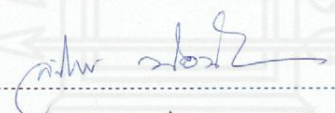


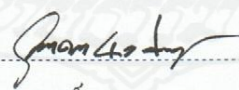
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การประเมินความต้องการจำเป็นตามความคิดเห็นของประชาชน ในการจัดการ
ขยะมูลฝอย เทศบาลตำบลท่ายาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ชื่อและนามสกุล นางสาวครุณี สุดปราง
แขนงวิชา สาธารณสุขศาสตร์
สาขาวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์สมโภช รติโอพาร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรางคณา ผลประเสริฐ

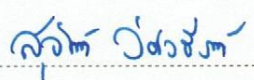
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2555

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์


..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. เมธิ จันทำรุภรณ์)


..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สมโภช รติโอพาร)


..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรางคณา ผลประเสริฐ)


..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสุทธิรานนท์)



ชื่อวิทยานิพนธ์ การประเมินความต้องการจำเป็นตามความคิดเห็นของประชาชน ในการจัดการขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลท่ายาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้วิจัย นางสาวครุณี สุดปราง รหัสนักศึกษา 2525000747 **ปริญญา** สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

(บริหารสาธารณสุข) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์สมโภช รติโอพาร

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรางคณา ผลประเสริฐ **ปีการศึกษา** 2554

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณที่สนับสนุนด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลท่ายาง และ 2) ความต้องการจำเป็นตามความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลท่ายาง

วิธีดำเนินการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ระยะกำหนดกรอบแนวคิดของการประเมินความต้องการจำเป็นใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสนทนากลุ่มเป็นเครื่องมือในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา เพื่อศึกษาสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอย และประเด็นความต้องการจำเป็น เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถาม ระยะที่ 2 ระยะประเมินความต้องการจำเป็น เป็นวิธีการวิจัยเชิงปริมาณจากประชาชนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.89 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นตามความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ด้วยสถิติดัชนีความต้องการจำเป็น PNI

ผลการศึกษา พบว่า 1) สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลท่ายาง มีการดำเนินการเองและจ้างเหมา มีการปฏิบัติงานไม่สม่ำเสมอ มีขยะตกค้างส่งกลิ่นเหม็น ขาดประสิทธิภาพในการแยกขยะถึงขยะไม่เพียงพอและชำรุด ประชาชนมีพฤติกรรมทิ้งขยะไม่ถูกต้อง ไม่แยกขยะก่อนทิ้ง กำจัดขยะโดยการเผา กลุ่มสนทนาเสนอให้มีการสำรวจและจัดให้มีถังขยะอย่างเหมาะสม เทศบาลปรับปรุงการจัดการขยะ รมรงค์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมและนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ต่างๆ และ 2) ความต้องการจำเป็นตามความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ด้านสถานการณ์ปัญหา ประชาชนมีความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปัญหาสุนัขขี้เย็บถึงขยะ ขยะล้นถึงส่งกลิ่นรบกวน ถึงขยะไม่เพียงพอ ด้านการจัดการขยะของเจ้าหน้าที่ ต้องการให้มีการกวาดถนนอย่างสม่ำเสมอ เก็บขนขยะและแยกขยะให้เรียบร้อย ด้านการจัดการขยะของประชาชน ต้องการให้รณรงค์นำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ คัดแยกขยะ เพื่อจำหน่าย รวบรวมขยะเพื่อรอการเก็บจากเทศบาล ด้านรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย ต้องการให้จัดวางถังขยะแบบมีฝาปิด ถึงขยะแยกประเภท ทำถนนปลอดถังขยะ การนำขยะมาทำปุ๋ยเพื่อจำหน่าย การตั้งธนาคารขยะส่งเสริมการค้าแยกขยะ จ้างเหมาชุมชนกวาดขยะ ครวเรือนลดและแยกขยะ การรวบรวมขยะใส่ถุงวางหน้าบ้านตามเวลาให้เทศบาลมาเก็บขน

คำสำคัญ ความต้องการจำเป็น การจัดการขยะ รูปแบบการจัดการขยะ

Thesis title: Needs Assessment in Solid Waste Management as Perceived by the People in Thayang Municipality, Nakhon Si Thammarat Province

Researcher: Miss Darunee Sudprang; **ID:** 2525000747; **Degree:** Master of Public Health (Public Health Administration); **Thesis advisors:** (1) Sompoch Ratiolan, Associate Professor; (2) Dr. Warangkana Polprasert, Assistant Professor;
Academic year: 2011

Abstract

The objectives of this quantitative and qualitative research were to: (1) study solid waste management situation; and (2) conduct needs assessment as perceived by the people in solid waste management of the Thayang Municipality.

The methodology of this research was divided into 2 phases. Phase I, determining the conceptual framework of needs assessment using the qualitative method through group discussion as a study instrument and for data collection; data were analyzed to find out the waste management situation and needs in order to construct a questionnaire. Phase 2, assessing the people's needs using the quantitative method among 350 people who had been selected using the stratified random sampling method. The questionnaire used for data collection had Cronbach's alpha reliability coefficient of 0.89. The needs assessment as perceived by the people in waste management was analyzed using the priority need index (PNI) approach.

The findings showed that: (1) Thayang Municipality had its solid waste management undertaken by itself and by contracting out. The practice was irregular, resulting in leftover (uncollected) waste with stench, inefficient waste segregation, an inadequate number of trash bins (some were defective), people's incorrect waste disposal behaviors (not segregating the waste before discarding); and disposing waste by open burning. The group discussion suggested that a survey and provision of adequate trash bins should be done; and the Municipality should improve its solid waste management and conduct a public campaign in order to encourage public participation and waste recycling. (2) The needs assessment as perceived by the people in solid waste management was analyzed in various aspects including which revealed that there were problems of trash scrabbling by dogs, excessively leftover waste with stench due to inadequate number of trash bins; regarding the solid waste management, the people needed regular street sweeping, regular waste collection, and appropriate waste segregation; concerning people's waste management, they needed campaigns on waste recycling, waste segregation for sale, proper waste collection by households while waiting to be collected by municipal garbage trucks; in connection with the waste management model, the trash bins should have lids or covers, having different bins for different kinds of waste, setting up trash-free streets, waste-based fertilizer production for sale, a waste bank for waste segregation promotion, contracting the community for street sweeping, household waste reduction and segregation, and punctuality in placing solid waste bags in front of the houses for municipal collection.

Keywords: Needs, Solid management, Solid management model

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความสะดวก ความอนุเคราะห์ และน้ำใจจากบุคคลหลายฝ่าย ตลอดจนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ให้ความรู้ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ คือ รองศาสตราจารย์ สมโภช รติโอพาร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรางคณา ผลประเสริฐ ที่ได้ให้คำปรึกษา ให้แนวคิด และช่วยตรวจแก้ไขในส่วนที่บกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งเขียนวิทยานิพนธ์สำเร็จเป็นรูปเล่ม ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำ ปรึกษา ให้แนวคิดในการจัดทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบพระคุณในความร่วมมือของวิทยากรร่วมในการสนทนากลุ่ม และผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกท่าน รวมถึงผู้ให้สัมภาษณ์ ที่ร่วมแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างมาก

ท้ายที่สุดนี้ คุณความดีและกุศลที่พึงบังเกิดมีจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ เป็นผลมาจากความเมตตา กรุณา ของบิดา มารดา ผู้คอยให้กำลังใจ และคณาจารย์ทุกท่าน ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย จึงขอยกคุณความดีเหล่านั้น เป็นเครื่องบูชาพระคุณ ด้วยความเคารพและสักการะยิ่ง

ดรุณี สดปราง

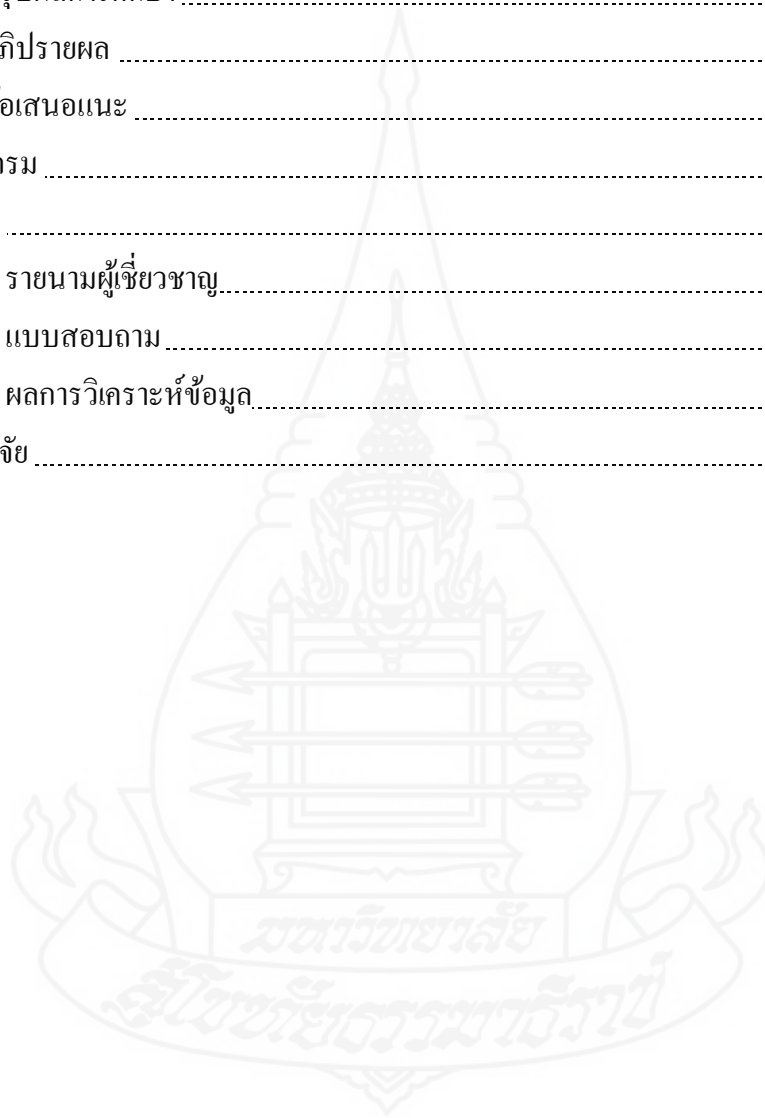
ตุลาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
ขอบเขตการศึกษา	6
นิยามศัพท์	6
ประโยชน์ที่ได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	9
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น	27
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	40
ข้อมูลบริบทเทศบาลตำบลท่ายางและการดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอย	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
กรอบการดำเนินการวิจัย	61
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	62
ระยะกำหนดกรอบแนวคิดของการประเมินความต้องการจำเป็น (ระยะที่ 1)	62
ระยะประเมินความต้องการจำเป็น (ระยะที่ 2)	63
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
ผลการศึกษาในระยะกำหนดกรอบแนวคิดของการประเมินความต้องการจำเป็น	70
(ระยะที่ 1)	
ผลการศึกษาระยะประเมินความต้องการจำเป็น (ระยะที่ 2)	74

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	91
สรุปผลการศึกษา	91
อภิปรายผล	96
ข้อเสนอแนะ	99
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก	107
ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	108
ข แบบสอบถาม	110
ค ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	118
ประวัติผู้วิจัย	128



สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนครัวเรือนแยกตามชุมชนในเขตเทศบาลตำบลท่ายาง	64
ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละของระยะเวลาอยู่อาศัยในชุมชน	74
ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละของลักษณะที่อยู่อาศัย	75
ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละของความถี่ในการทิ้งหรือกำจัดขยะมูลฝอย	76
ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละของประเภทขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น	77
จากครัวเรือน	
ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละการมีหรือไม่มีถังขยะไว้รองรับมูลฝอย.....	77
หน้าบ้าน	
ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละของวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น	78
ตารางที่ 4.7 ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการ	79
ขยะมูลฝอย ด้านสถานการณ์ปัญหาขยะมูลฝอยจำแนกตามรายชื่อ	
ภาพรวมเทศบาลตำบลท่ายาง	
ตารางที่ 4.8 ความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย.....	80
ด้านสถานการณ์ปัญหาขยะมูลฝอยจำแนกตามชุมชน	
ตารางที่ 4.9 ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการ	81
ขยะมูลฝอย ด้านการจัดการขยะมูลฝอยของเจ้าหน้าที่จำแนกตามรายชื่อ	
ภาพรวมเทศบาลตำบลท่ายาง	
ตารางที่ 4.10 ความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย.....	83
ด้านการจัดการขยะมูลฝอยของเจ้าหน้าที่จำแนกตามชุมชน	
ตารางที่ 4.11 ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการ.....	85
ขยะมูลฝอย ด้านการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนจำแนกตามรายชื่อ	
ภาพรวมเทศบาลตำบลท่ายาง	
ตารางที่ 4.12 ความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย.....	86
ด้านการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนจำแนกตามชุมชน	
ตารางที่ 4.13 ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการ.....	88
ขยะมูลฝอย ด้านรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามรายชื่อ	
ภาพรวมเทศบาลตำบลท่ายาง	

ญ

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.14	ความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย.....	89
	ด้านรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามชุมชน	



สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1	กรอบการดำเนินการวิจัย	61
------------	-----------------------------	----

